

We Lwowie, dnia 3. października 1909.

Aleg 658

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem noweli do § 24. ustawy o reprezentacji powiatowej z dnia 12/8 1866 Dz. ust. kraj. N. 21.

Wysoki Sejmie!

W r. 1908 wniosły Wydziały kilku Rad powiatowych petycję o zmianę § 24. ustawy o reprezentacji powiatowej z 12/8 1866 Dz. ust. kraj. N. 21 w tym kierunku, żeby Rada powiatowa była uprawniona we własnym zakresie działania do zaciągania pożyczek lub przyjmowania zobowiązania, jeśli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego ze zobowiązań łącznie z długami już istniejącymi nie przewyższa 40% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych.

Do zaciągania pożyczki lub przyjęcia zobowiązań, przekraczających tę miarę, lecz nie przenoszących 100% wspomnianych podatków, miałyby być potrzebnem zezwolenie Wydziału krajowego, a dla pożyczek większych wymagana ustawa krajowa. Powyższe petycje zostały uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 7/10 1908 odstąpione Wydziałowi krajowemu jako władzy kontrolującej gospodarkę Rad powiatowych, do zbadania i zdania sprawy, o ile żądana zmiana ustawy wskazaną jest interesem rozwoju powiatowego życia autonomicznego.

W załatwieniu powyższej uchwały sejmowej przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie z dnia 6/7 1909, w którym stwierdza, że od czasu powstania ustawy o reprezentacji powiatowej zakres działalności Rad powiatowych uległ znacznemu rozszerzeniu i wzrosły potrzeby Rad powiatowych, wymagające znaczniejszego nakładu pieniężnego, podczas gdy podstawa podatkowa, przyjęta do oznaczenia granicy obdłużenia powiatu, pozostała prawie bez zmiany.

Uznając zatem zapewnienie Radom powiatowym większej jak dotychczas swobody ustawowej w zaciąganiu zobowiązań za wskazane interesom normalnego rozwoju powiatowego życia autonomicznego, wnosi Wydział krajowy na uchwalenie ustawy pozwalającej na zmianę § 24. powyższej ustawy w kierunku rozszerzenia kompetencji Rad powiatowych do zaciągania zobowiązań do wysokości 10% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych, a kompetencji

Wydziału krajowego na zezwolenie Radom powiatowym do zaciągania tych zobowiązań do wysokości 70% rzeczonych podatków. Przedłożony przez Wydział krajowy wykaz stwierdza, iż stan obdłużenia powiatów z końcem r. 1907 wynosił kwotę 8,682.613 K, co wobec wysokości przypisanych w tych powiatach podatków bezpośrednich ulegających dodatkowi powiatowym, w sumie 21,248.666 K, stanowi 42% sumy tych podatków.

Obciążenia te w stosunku do siły podatkowej, w rozmaitych powiatach są różne. Jeden powiat (Kolbuszowa) nie ma wogóle żadnego obdłużenia, a obciążenie reszty 74 powiatów wynosi:

do wysokości 5% podatków w 4 powiatach	
powyżej 5% do 10%	" w 3 "
" 10% " 20%	" " 7 "
" 20% " 30%	" " 11 "
" 30% " 40%	" " 15 "
" 40% " 50%	" " 7 "
" 50% " 60%	" " 10 "
" 60% " 70%	" " 8 "
" 70% " 80%	" " 2 "
" 80% " 90%	" " 1 "
" 100%	" " 5 "

Wedle powyższego zestawienia jest zatem tylko 5 powiatów w kraju, mających obciążenie sięgające do 5% wysokości podatków, a w 66 powiatach obciążenia te nie przekraczają wysokości 70% podatków. Obdłużenie wyższe ponad 70% wysokości podatków, ma 8 powiatów.

Powyższy stosunek obdłużenia powiatów w odniesieniu do przypisanych także podatków nie odpowiada stosunkowemu obdłużeniu cyfrowemu, ponieważ siła podatkowa w powiatach jest nader rozmaita, począwszy od sumy 81.458 kor. tych podatków w powiecie grybowski, aż do wysokości 821.632 kor. w powiecie stanisławowskim. Znaczną stosunkowo wyższą tych podatków przedstawiają mianowicie powiaty obejmujące większe miasta, z powodu wysokich podatków domowo-czynszowych w tych miastach przypisanych.

Otóż mając na oku znaczny już stan obciążenia powiatów, który w przeważającej części przekroczył już granicę owych 40% podatków bezpośrednich, która wedle żądania Rad powiatowych miałaby stanowić ich kompetencję, tudzież wysokie siły podatkowe niektórych powiatów, w których kredyt 40% w stosunku do siły podatkowej byłby zbyt wygórowanym, sięgającym do wysokości parukroćstysięcy koron, dla poszczególnego powiatu, sądzi komisya, iż nie leży w interesie normalnego i zdrowego rozwoju powiatowego życia autonomicznego, aby kompetencję Rad powiatowych rozszerzyć do tak znacznych granic, jak tego petycje Rad powiatowych żądają i żądanie to wobec znacznego już obciążenia powiatów stało się w przeważającej mierze nawet bezprzedmiotowe.

Z tych powodów uważa komisya proponowane przez Wydział krajowy podwyższenie kompetencji do samoistnego zaciągania kredytu w stosunku do podatków bezpośrednich z 5% na 10% za wystarczające.

Natomiast dzielając z jednej strony zapatrywania Wydziału krajowego, iż przy obecnym rozwoju życia autonomicznego mogą się powiaty znaleźć częstokroć w zapotrzebowaniu znaczniejszego kredytu, którego uzyskanie w drodze ustawy krajowej wymagałoby długiego upływu czasu, oraz mając przekonanie,

że kontrola Wydziału kraj. daje pełną rękojmię, iż kredyt żądany, pod kontrolą i zezwoleniem Wydziału krajowego, nie będzie nadużytym, oświadcza się komisya za wnioskiem Wydziału krajowego, aby podnieść ustawową kompetencyę Wydziału krajowego do zezwolenia Radom powiatowym na zaciąganie kredytu w stosunku podatków bezpośrednich z dotychczasowej maksymalnej wysokości 50%, do wysokości maksymalnej 70%. Wobec powyższego wniosku wymagałyby zatem uchwały sejmowej i Ces. zezwolenia tylko zaciągane przez powiaty pożyczki powyżej 70% podatków bezpośrednich.

W myśl powyższych motywów wnosi komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony % projekt ustawy.

Przewodniczący :

Laskowski.

Sprawozdawca :

Schätzel.

U s t a w a

z dnia ..... obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21. w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907 Nr. 52. dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

Pożyczki.

§. 24.

Rada powiatowa może w interesie powiatu zaciągać pożyczki lub przyjmować zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania łącznie z długami już istniejącymi, nie przewyższa 10% podatków bezpośrednich, w powiecie przypisanych.

Do zaciągania pożyczek lub przyjęcia zobowiązań, przekraczających tę miarę, lecz nie przenoszących 70% wspomnianych podatków, potrzebne jest zezwolenie Wydziału krajowego.

Do pożyczek większych, jako też do innych operacyi kredytowych, potrzebną jest ustawa krajowa.

Wyjątek stanowią pożyczki przeznaczone na pomoc dla ludności powiatu, dotkniętej klęską elementarną, lub na ułatwienie krycia budynków ogniotrwałym materiałem.